

Badanie opinii młodych lekarzy:

**„Problemy i bariery związane
z kształceniem podyplomowym”**

„Problemy i bariery związane z kształceniem podyplomowym”

**Szczegółowe wyniki badania:
warunki odbywania szkolenia**

Warunki i bariery: podsumowanie wyników i wnioski (1/4).

- W ocenie młodych lekarzy aktualne warunki uzyskiwania specjalizacji są złe: tak uważało aż dwie trzecie badanych (69%). Niemal jedna czwarta (23%) określiła je jako bardzo złe. Jedynie co dziesiąty respondent (10%) uznał je za dobre. Niemal nikt nie ocenił ich bardzo dobrze. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że oceny poprawiają się w miarę odbywania szkolenia i po ukończonym szkoleniu są złe lub raczej złe u 40%.

Wyniki te pokazują, że opinia młodych lekarzy i lekarzy dentyistów na temat całokształtu warunków uzyskiwania specjalizacji jest negatywna. Co dziesiąty respondent zadeklarował, że chciałby odbyć specjalizację poza granicami kraju.

- Ten wynik można interpretować jako sygnał o możliwym zagrożeniu dla funkcjonowania całego systemu ochrony zdrowia i o silnej potrzebie wprowadzania zmian.
- Co istotne, **lekarze dentyści ocenili warunki uzyskiwania specjalizacji zdecydowanie bardziej negatywnie od lekarzy**. O ile wśród lekarzy było 65% niezadowolonych (w tym 17% wyraziło ocenę skrajnie negatywną), o tyle wśród lekarzy dentyistów odsetki te wyniosły odpowiednio 79% oraz aż 40%. Ta ocena wydaje się wynikać z gorszej oceny przez lekarzy dentyistów liczby dostępnych miejsc szkoleniowych oraz gorszej dostępności miejsca szkolenia w pobliżu miejsca zamieszkania.

Warunki i bariery: podsumowanie wyników i wnioski (2/4).

- Aż 90% badanych lekarzy dentyistów (96% wśród tych, którzy nie rozpoczęli szkolenia) zdecydowanie zgodziło się, że ograniczona liczba miejsc jest barierą. Liczba miejsc specjalizacyjnych jest głównym problemem dla lekarzy dentyistów chcących odbywać specjalizację i oczekiwane jest zwiększenie ich liczby.
- Kwestie finansowe związane ze szkoleniem specjalizacyjnym są większym problemem dla lekarzy niż dla stomatologów. Wolontariat, niskie zarobki oraz konieczność podejmowania dodatkowej pracy w czasie odbywania specjalizacji wskazywało jako bariery w uzyskiwaniu tytułu specjalisty od 66 do 80% lekarzy, podczas gdy wśród lekarzy dentyistów odsetki te wynosiły 57-61%.
- Istotność problemu zarobków dla lekarzy widać także w deklaracjach o czasie pracy podczas specjalizacji. Średni czas poświęcany na pracę przez lekarzy wyniósł 64 godziny tygodniowo (lekarze dentyści pracowali 45h), przy czym dla trzech spośród najpopularniejszych specjalizacji średnia przekraczała 70h, czyli znacznie powyżej maksimum wyznaczonego przepisami prawa.
- Warto podkreślić, że ponad połowa badanych w obu grupach zawodowych zdecydowanie potwierdziła, że omówione powyżej problemy są barierami. Oznacza to, że dotyczą one całego środowiska.

Warunki i bariery: podsumowanie wyników i wnioski (3/4).

- Bariery w dostępie do specjalizacji nie są jedynymi problemami wskazanymi przez uczestników badania. Również aspekty organizacyjne są bardzo często oceniane negatywnie.
- Jednym z nich są nieprawidłowe praktyki w jednostce specjalizacyjnej w trakcie odbywania szkolenia polegające m. in. na zmuszaniu do wykonywania czynności niezgodnych z kompetencjami szkolących się, obarczaniu odpowiedzialnością za czynności nienależące do ich kompetencji, przedmiotowe traktowanie.
- Ponad połowa badanych (56%) zdecydowanie potwierdziła, że są to istotne problemy. Wagę tego zjawiska uwydatnia analiza pokazująca, że osobiste zetknięcie się z nieprawidłowościami znacznie zwiększa odsetek ocen skrajnie negatywnych i wyniósł on co najmniej 75%.
- Dwie trzecie badanych (66%) wskazało jako problem niezadawalający poziom edukacji.

Warunki i bariery: podsumowanie wyników i wnioski (4/4).

- Ponieważ większość badanych (51%) stwierdziła, że zbyt długi czas trwania szkolenia specjalizacyjnego nie stanowi bariery w uzyskiwaniu specjalizacji, można powiedzieć, że środowisko nie oczekuje w tym zakresie większych zmian.
- Również odbywanie specjalizacji w trybie rezydentury nie stanowi według respondentów większego problemu.
- Wprawdzie ponad połowa badanych (54%) stwierdziła, że zbyt trudne egzaminy specjalizacyjne również są barierą w uzyskaniu tytułu specjalisty, jednak zarówno wyniki w grupie osób, które już ukończyły szkolenie (przewaga osób nie dostrzegających takiego problemu), jak i wyniki badania w części poświęconej egzaminom specjalizacyjnym świadczą o tym, że trudność egzaminu nie jest najważniejszym problemem systemu szkoleń (zob. część 5).

„Problemy i bariery związane z kształceniem poddyplomowym”

Opis próby badawczej

Podstawowe dane demograficzne próby.

PŁEĆ*	
Mężczyzna	33,9%
Kobieta	66,1%
WIEK	
do 30 lat	71,6%
31-35 lat	28,4%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	
na wsi	4,9%
w mieście do 50 tys. mieszkańców	10,4%
w mieście od 50 do 99 tys. mieszkańców	7,9%
w mieście od 100 do 449 tys. mieszkańców	33,2%
w mieście o 500 tys. mieszkańców lub powyżej	43,7%
TYTUŁ ZAWODOWY*	
Lekarz	74,2%
Lekarz dentysta	25,7%
Lekarz i lekarz dentysta**	0,02%

WOJEWÓDZTWO*	
dolnośląskie	8,9%
kujawsko-pomorskie	4,3%
lubelskie	5,8%
lubuskie	1,7%
łódzkie	8,4%
małopolskie	10,2%
mazowieckie	16,7%
opolskie	1,3%
podkarpackie	4,5%
podlaskie	3,8%
pomorskie	7,1%
śląskie	10,3%
świętokrzyskie	2,6%
warmińsko-mazurskie	2,3%
wielkopolskie	8,0%
zachodniopomorskie	4,2%

* NOTA: próba została zważona tak, by była reprezentatywna dla populacji ze względu na płeć, tytuł zawodowy oraz województwo (miejsce zamieszkania).

** Osoby posiadające dwa prawa wykonywania zawodu (4 osoby) w dalszej części raportu zostały przypisane do grupy zawodowej zgodnie z posiadaną specjalizacją.

Etap kształcenia i tryb realizacji szkolenia specjalizacyjnego.

ETAP KSZTAŁCENIA	
Jestem w trakcie stażu podyplomowego	16,6%
Jestem po stażu podyplomowym, ale jeszcze nie zostałem(am) zakwalifikowany(a) na szkolenie specjalizacyjne	12,3%
Zostałem(am) zakwalifikowany(a) na szkolenie specjalizacyjne, ale jeszcze go nie rozpocząłem(am)	0,8%
Jestem w trakcie szkolenia specjalizacyjnego	58,4%
Jestem po szkoleniu specjalizacyjnym, ale nie mam zdanego egzaminu	3,7%
Mam tytuł specjalisty oraz jestem w trakcie innej specjalizacji	1,4%
Mam tytuł specjalisty	5,6%
Trudno powiedzieć	0,3%
Inne	0,9%

Podstawa: Wszyscy, N=2691

- Prawie co trzecia osoba badana (29,7%) nie rozpoczęła szkolenia specjalizacyjnego.
- Większość badanych stanowiły osoby w trakcie szkolenia – tak zadeklarowało niemal sześciu z dziesięciu lekarzy (58%).
- Zdanie egzaminu specjalizacyjnego zadeklarował co czternasty respondent (6,9%).
- Zdecydowana większość osób szkolenie specjalizacyjne odbywa albo odbywała jako rezydenci (88,3%).

TRYB REALIZACJI SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO	
Rezydentura	88,3%
Zatrudnienie na etacie	5,50%
Wolontariat	3,40%
Umowa cywilno-prawna	2,40%
W trakcie studium doktoranckiego	0,40%

Podstawa: Osoby w trakcie specjalizacji lub posiadające tytuł specjalisty, N=1861

Podstawowe dane demograficzne prób lekarzy oraz lekarzy dentyistów.

	Lekarze (n=1995)	Lekarze dentyści (n=699)
PŁEĆ		
Mężczyzna	36,2%+	27,6%
Kobieta	63,8%	72,4%+
WIEK		
do 30 lat	70,8%	73,7%
31-35 lat	29,2%	26,3%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA		
na wsi	5,4%+	3,4%
w mieście do 50 tys. mieszkańców	3,2%	4,3%
w mieście od 50 do 99 tys. mieszkańców	6,5%	7,9%
w mieście od 100 do 449 tys. mieszkańców	8,4%	6,5%
w mieście o 500 tys. mieszkańców lub powyżej	32,8%	34,5%

	Lekarze (n=1995)	Lekarze dentyści (n=699)
ETAP KSZTAŁCENIA		
Jestem w trakcie stażu podyplomowego	16,4%	17,0%
Jestem po stażu podyplomowym, ale jeszcze nie zostałem(am) zakwalifikowany(a) na szkolenie specjalizacyjne	1,5%	42,9%+
Zostałem(am) zakwalifikowany(a) na szkolenie specjalizacyjne, ale jeszcze go nie rozpocząłem(am)	0,5%	1,7%+
Jestem w trakcie szkolenia specjalizacyjnego	70,1%+	24,9%
Jestem po szkoleniu specjalizacyjnym, ale nie mam zdanego egzaminu	4,1%	3,2%
Mam tytuł specjalisty oraz jestem w trakcie innej specjalizacji	1,7%+	0,6%
Mam tytuł specjalisty	5,1%	6,8%
Inne	0,5%	2,0%+
Trudno powiedzieć	0,0%	0,9%+

Wprawdzie badane grupy zawodowe różniły się pod względem demograficznym (wśród lekarzy było więcej mężczyzn oraz osób mieszkających na wsi), z punktu widzenia tematu badania najważniejsze są różnice pod względem etapu kształcenia: o ile wśród lekarzy aż co siódmy był w trakcie szkolenia specjalizacyjnego, największą część lekarzy dentyistów stanowiły osoby po stażu, które nie zostały zakwalifikowane na szkolenie specjalizacyjne. Mniejszy odsetek specjalistów wśród lekarzy dentyistów pokrywa się z danymi zawartymi w raporcie OSAI o demografii specjalistów w 2015 roku: <http://www.nil.org.pl/dzialalnosc/osrodki-naczelnej-izby-lekarskiej/orodek-studiow,-analiz-i-informacji/demografia-lekarze-specjalisci-2015>

Lekarze: najpopularniejsze specjalizacje, ich tryb oraz tygodniowy czas pracy w trakcie specjalizacji.

Specjalizacja	%	N	TRYB REALIZACJI		Średni czas pracy podczas specjalizacji [h/tydz.]
			Rezydentura	Inne	
Choroby wewnętrzne	13,4%	216	87,3%	12,70%	66
Pediatrya	10,8%	174	93,5%	6,50%	60
Anestezjologia i intensywna terapia	7,7%	124	97,3%	2,70%	65
Położnictwo i ginekologia	6,4%	103	90,7%	9,30%	71
Radiologia i diagnostyka obrazowa	6,1%	98	91,9%	8,10%	54
Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	5,5%	88	93,1%	6,90%	74
Chirurgia ogólna	5,4%	86	85,3%	14,70%	73
Kardiologia	5,3%	85	93,6%	6,40%	65
Medycyna rodzinna	5,0%	80	92,9%	7,10%	51
WSZYSTKIE	100%	1613	91,3%	8,7%	64

- Wśród najpopularniejszych specjalizacji lekarskich udział rezydentów wahał się od 85,3% (chirurgia ogólna) do 97,3% (anestezjologia i intensywna terapia).
- Średni tygodniowy czas pracy w trakcie edukacji na najpopularniejszych specjalizacjach lekarskich miał dość duży zakres: od 51 godzin (medycyna rodzina) do 74 (ortopedia i traumatologia narządu ruchu). Średni czas pracy wszystkich lekarzy w trakcie specjalizacji wyniósł 64h (9 godzin dziennie, albo blisko 13h na przeciętny dzień roboczy). Taki wymiar pracy o ponad 30% przekracza maksymalny czas pracy wyznaczony kodeksem pracy (zgodnie z Art. 131 kodeksu pracy, maksymalny wymiar pracy nie powinien przekraczać 48 godzin tygodniowo).

Lekarze dentyści: specjalizacje, ich tryb oraz czas pracy.

Specjalizacja	%	N	TRYB REALIZACJI		Średni czas pracy podczas specjalizacji [h/tydz.]
			Rezydentura	Inne	
Stomatologia zachowawcza z endodoncją	22,4%	58*	58,7%	41,3%	45
Protetyka stomatologiczna	16,9%	44*	77,8%	22,2%	30
Chirurgia stomatologiczna	16,2%	42*	82,6%	17,4%	50
Ortodoncja	14,5%	38*	42,4%	57,6%	41
Stomatologia dziecięca	13,5%	35*	72,5%	27,5%	42
Chirurgia - inne	7,8%	20**	**	**	**
Periodontologia	5,8%	15**	**	**	**
WSZYSTKIE	100%	259	68,2%	31,8%	45

- Wśród najpopularniejszych specjalizacji dentystycznych udział rezydentów wahał się od 42,4% (ortodoncja) do 82,6% (chirurgia stomatologiczna).
- Średni tygodniowy czas pracy w trakcie edukacji na najpopularniejszych specjalizacjach był wyraźnie niższy niż w przypadku specjalizacji lekarskich i wynosił od 30 (protetyka stomatologiczna) do 50 godzin (chirurgia stomatologiczna).
- Średni czas pracy wszystkich lekarzy dentystów w trakcie specjalizacji wyniósł 45h (około 70% czasu poświęcanego na pracę przez lekarzy).

Podstawowe dane demograficzne prób z 2016 i 2012 roku

PŁEĆ	2016*	2012
Mężczyzna	33,9%	26,7%
Kobieta	66,1%	73,3%
WIEK		
do 30 lat	71,6%	55%
31-35 lat	28,4%	45%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA		
na wsi	4,9%	5,2%
w mieście do 50 tys. mieszkańców	10,4%	17,3%
w mieście od 50 do 99 tys. mieszkańców	7,9%	11,0%
w mieście od 100 do 449 tys. mieszkańców	33,2%	35,6%
w mieście o 500 tys. mieszkańców lub powyżej	43,7%	30,9%
TYTUŁ ZAWODOWY		
Lekarz	74,2%	81,7%
Lekarz dentysta	25,7%	18,3%
Lekarz i lekarz dentysta**	0,02%	-

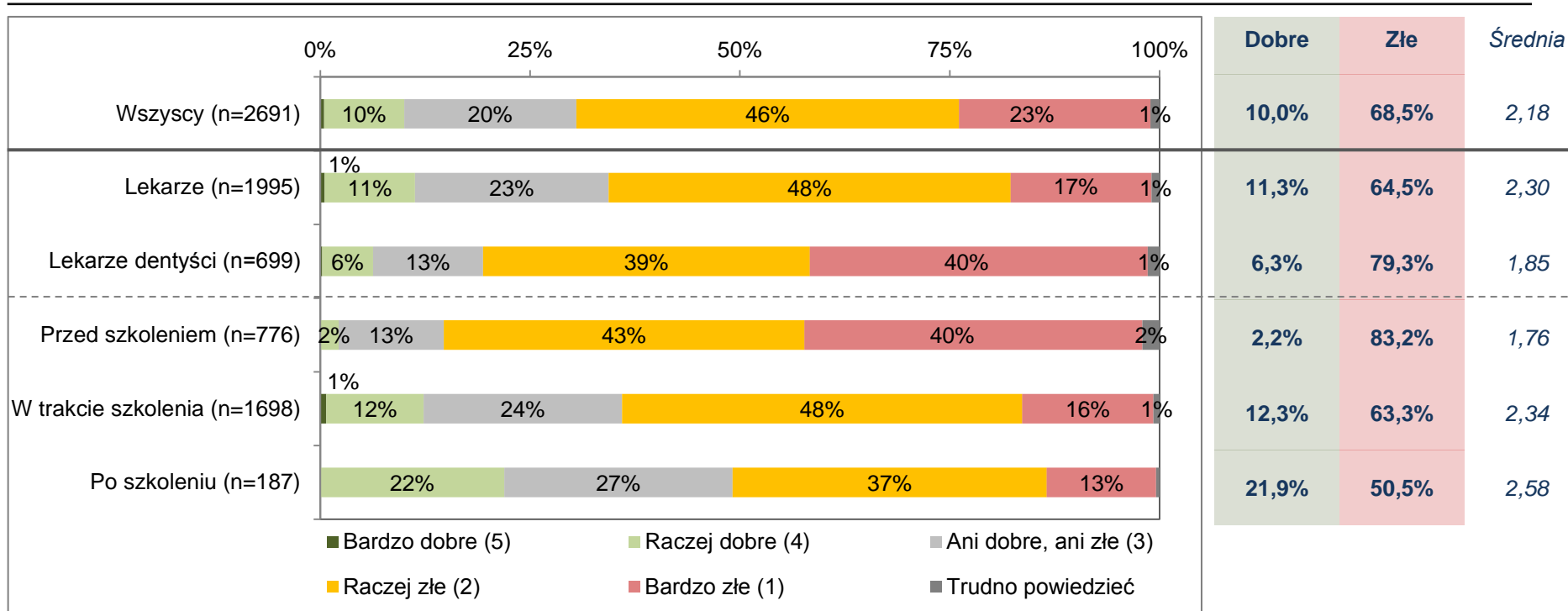
WOJEWÓDZTWO	2016*	2012
dolnośląskie	8,9%	12,6%
kujawsko-pomorskie	4,3%	5,8%
lubelskie	5,8%	4,7%
lubuskie	1,7%	0,5%
łódzkie	8,4%	6,8%
małopolskie	10,2%	9,9%
mazowieckie	16,7%	12,0%
opolskie	1,3%	2,1%
podkarpackie	4,5%	6,8%
podlaskie	3,8%	2,1%
pomorskie	7,1%	6,3%
śląskie	10,3%	11,0%
świętokrzyskie	2,6%	4,2%
warmińsko-mazurskie	2,3%	2,1%
wielkopolskie	8,0%	8,9%
zachodniopomorskie	4,2%	4,2%

„Problemy i bariery związane z kształceniem podyplomowym”

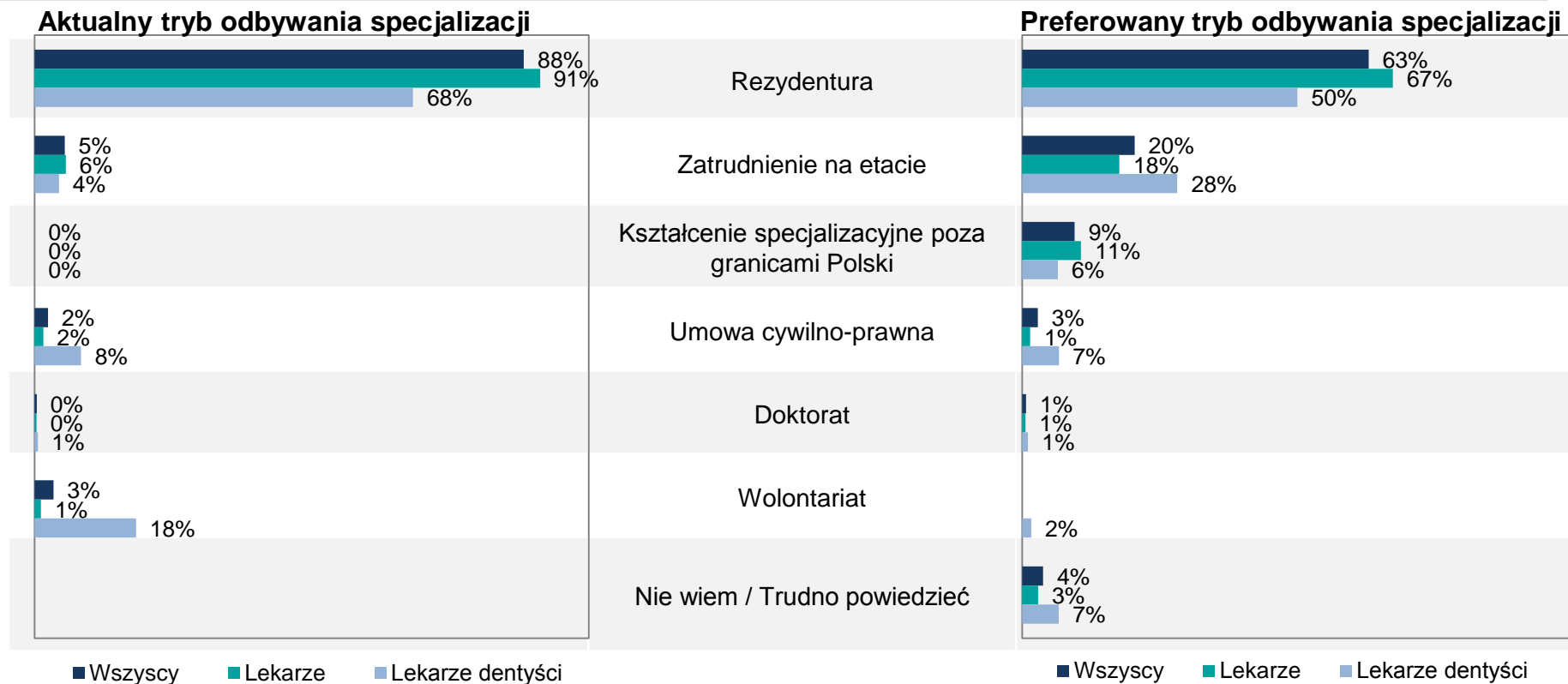
Ocena warunków oraz barier w uzyskiwaniu specjalizacji

Jak ogólnie ocenia Pan(i) obecne warunki uzyskiwania przez lekarzy specjalizacji? Chodzi o ocenę generalną, niezależnie od dziedziny.

- Ponad dwie trzecie badanych uważało, że istniejące warunki uzyskiwania specjalizacji są złe, zaś jedynie co dziesiąty uznał je za dobre (prawie nikt nie ocenił ich bardzo dobrze).** Lekarze dentyści ocenili te warunki zdecydowanie bardziej negatywnie od lekarzy: o ile w drugiej grupie było 64,5% niezadowolonych (w tym 17% udzieliło oceny skrajnie negatywnej), o tyle wśród lekarzy dentystów odsetki te wyniosły odpowiednio 79,3% oraz aż 40%.
- Przejście przez kolejne etapy szkolenia dość wyraźnie łagodzi oceny. Wśród osób, które nie rozpoczęły szkolenia odsetek negatywnych ocen wyniósł aż 83,2%, podczas gdy wśród osób szkolących się 63,3%, zaś wśród osób, które już uzyskały tytuł specjalisty zmalał on do 50,5%. Warto jednak zauważyć, że mimo lepszych ocen wśród specjalistów, aż co drugi wyraził się negatywnie o warunkach uzyskiwania specjalizacji, zaś niemal nikt nie wyraził się bardzo pozytywnie (tj. wzrastał jedynie odsetek umiarkowanie pozytywnych ocen).

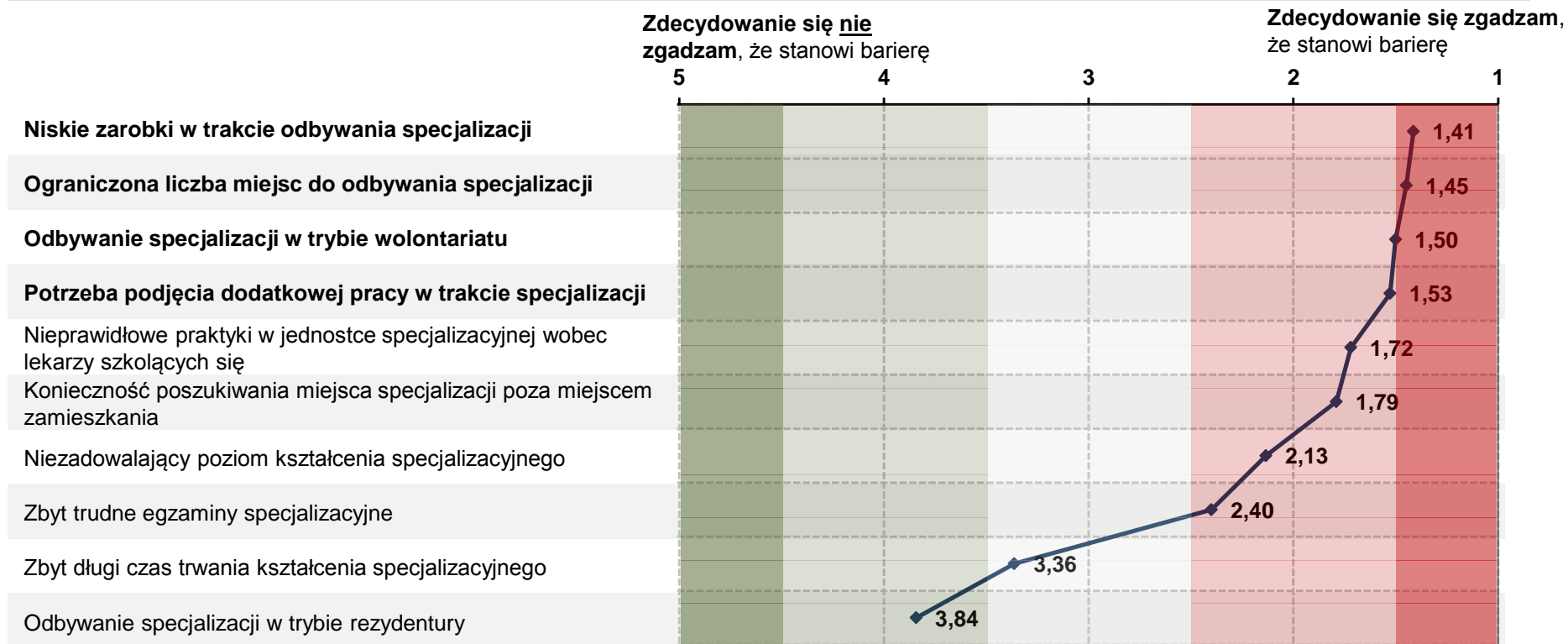
Jaką formę odbywania specjalizacji by Pan(i) preferował(a)?

Jakkolwiek najbardziej powszechny tryb odbywania specjalizacji (rezydentura) jest także preferowany przez dwie trzecie lekarzy i co drugiego lekarza dentystę, to wyniki pokazują, że gdyby była taka możliwość, znacznie większa liczba osób chciałaby odbywać specjalizację w ramach zatrudnienia na etacie (co piąty respondent). Co 10. badany chciałby specjalizować się za granicą. Warto też zauważyć, że żaden lekarz nie chciałby odbywać specjalizacji w trybie wolontariatu. Wśród lekarzy dentystów taką preferencję zadeklarował co pięćdziesiąty (2%) – czyli zdecydowanie mniej niż osób odbywających specjalizację w tym trybie (18%).

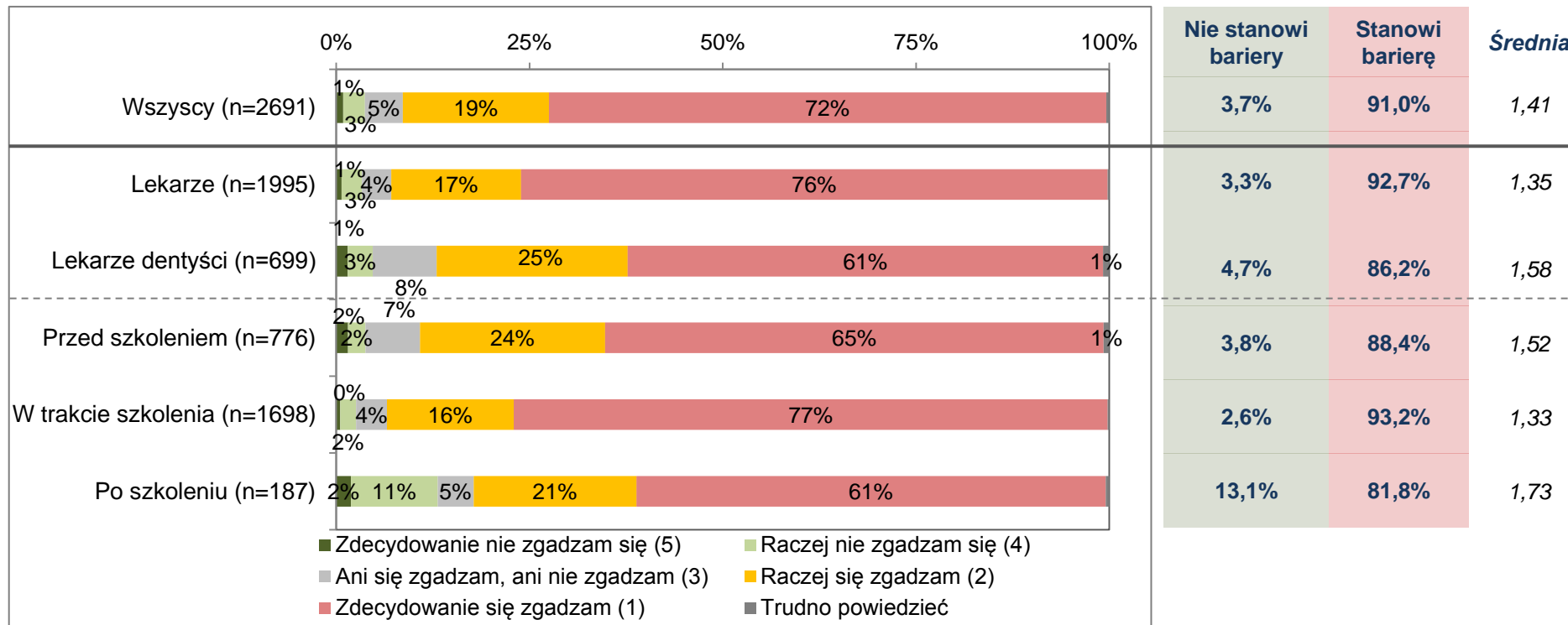
Badanie nie dostarcza informacji o liczbie lekarzy i lekarzy dentystów odbywających specjalizację za granicą. Do udziału w badaniu zaproszono osoby odbywające w Polsce staż, szkolenie specjalizacyjne albo będące krótko po specjalizacji.

Średnia ocen czynników mogących stanowić bariery w uzyskaniu tytułu specjalisty

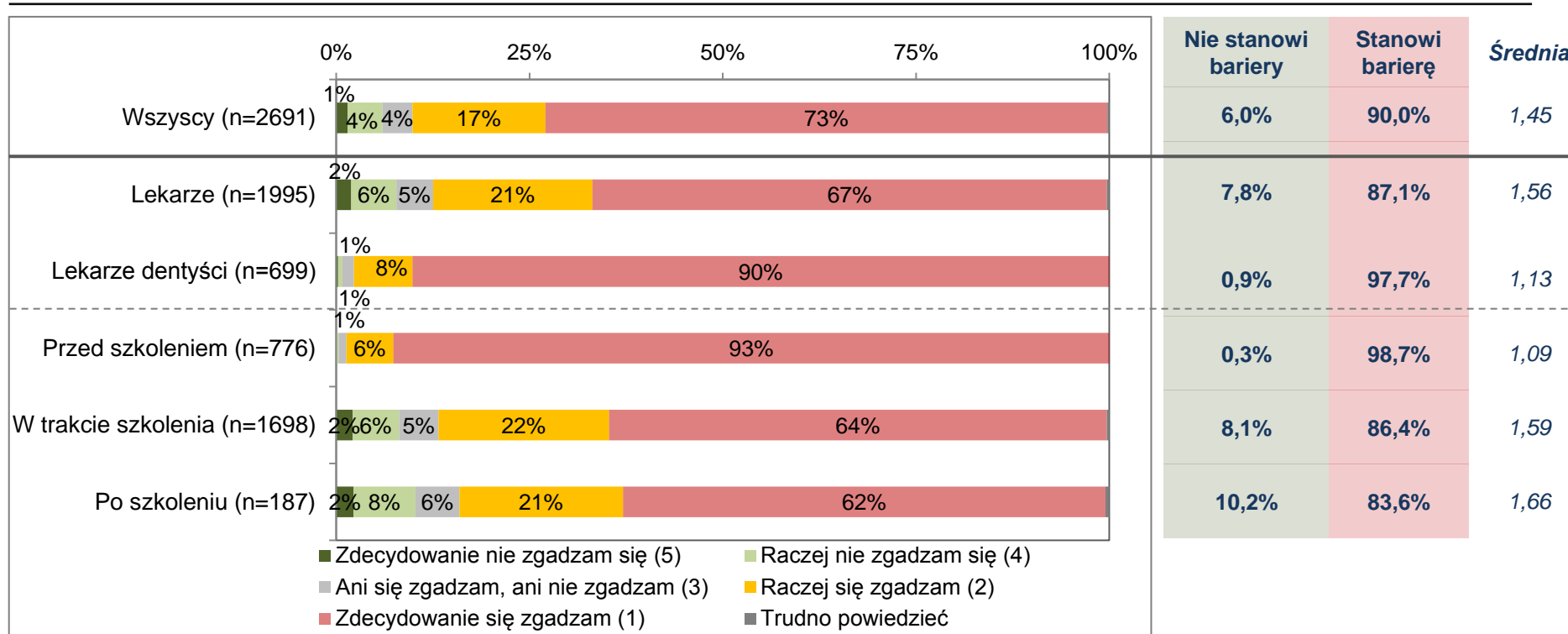
- Aż sześć z badanych czynników uzyskało średni wynik pomiędzy „zdecydowanie się zgadzam” a „raczej się zgadzam, że stanowi barierę”. Oznacza, to że według badanych **niskie zarobki, ograniczona liczba miejsc specjalizacyjnych, tryb wolontariatu, potrzeba podejmowania dodatkowej pracy, nieprawidłowe praktyki wobec lekarzy oraz konieczność poszukiwania miejsca specjalizacji poza miejscem zamieszkania są dużymi problemami w uzyskiwaniu specjalizacji.**
- Niezadawalający poziom kształcenia oraz zbyt trudne egzaminy są też traktowane jako problem, jednak w mniejszym stopniu niż opisane wyżej czynniki.
- Zbyt długi czas kształcenia oraz tryb rezydentury dla większości badanych nie stanowią bariery.

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że niskie zarobki w trakcie odbywania specjalizacji stanowią barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?

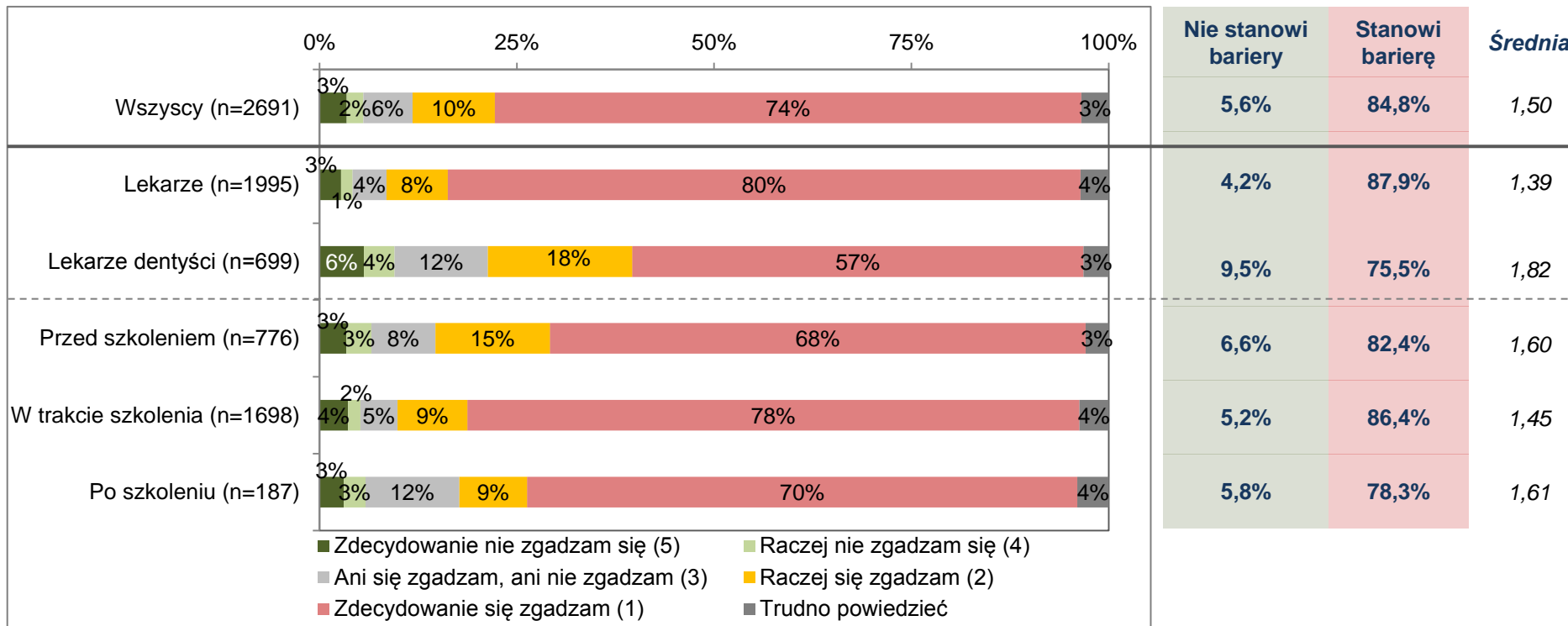
- **Niskie zarobki były najczęściej wymienianą barierą w drodze do uzyskania specjalizacji**, wskazało na nią ponad dziewięć na dziesięciu badanych. Tylko co trzydziesty badany stwierdził, że ten czynnik nie stanowi bariery.
- Czynnik ten był odczuwany mocniej w grupie lekarzy – prawie ośmiu na dziesięciu lekarzy zdecydowanie się zgadzało, że niskie zarobki stanowią barierę. Wśród lekarzy dentyistów na tę trudność wskazało sześciu na dziesięciu badanych.
- Znaczenie problemu pokazują szczególnie wyniki osób będących w trakcie szkolenia: 93% potwierdziło, że niskie zarobki są dla nich problemem, z czego aż ponad trzy czwarte (77%) wyraziło taką opinię zdecydowanie.

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że ograniczona liczba miejsc do odbywania specjalizacji stanowi barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?

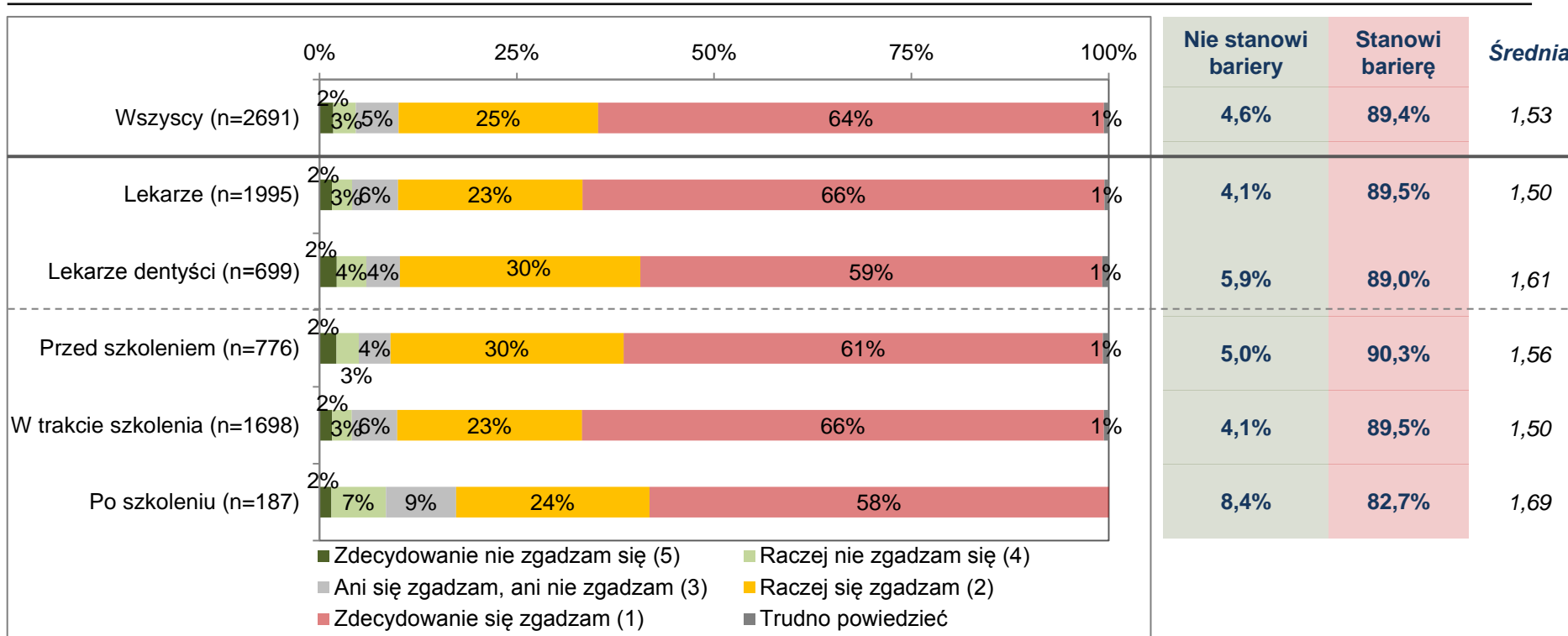
- **Bardzo silną barierą** w uzyskiwaniu tytułu specjalisty, wskazaną przez dziewięciu z dziesięciu respondentów, **jest ograniczona liczba miejsc do odbywania specjalizacji**. Tylko sześciu na stu (6%) badanych stwierdziło, że czynnik ten nie stanowi bariery.
- Lekarze dentyści wskazywali ten czynnik częściej niż lekarze –wskazali go niemal wszyscy lekarze dentyści (97,7%), z czego aż 90% zdecydowanie, w grupie lekarzy wyniki wyniosły odpowiednio 87,1% i 67%.
- Problem w największym stopniu wskazywany jest przez lekarzy, którzy nie rozpoczęli szkolenia – tak stwierdziło aż 98,7%, z czego aż 93% zdecydowanie.
- Dodatkowa analiza pokazała, że wśród lekarzy dentystów, którzy nie rozpoczęli szkolenia specjalizacyjnego aż 96,3% zdecydowanie zgodziło się, że ograniczona liczba miejsc jest barierą.

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że **odbywanie specjalizacji w trybie wolontariatu stanowi barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?**

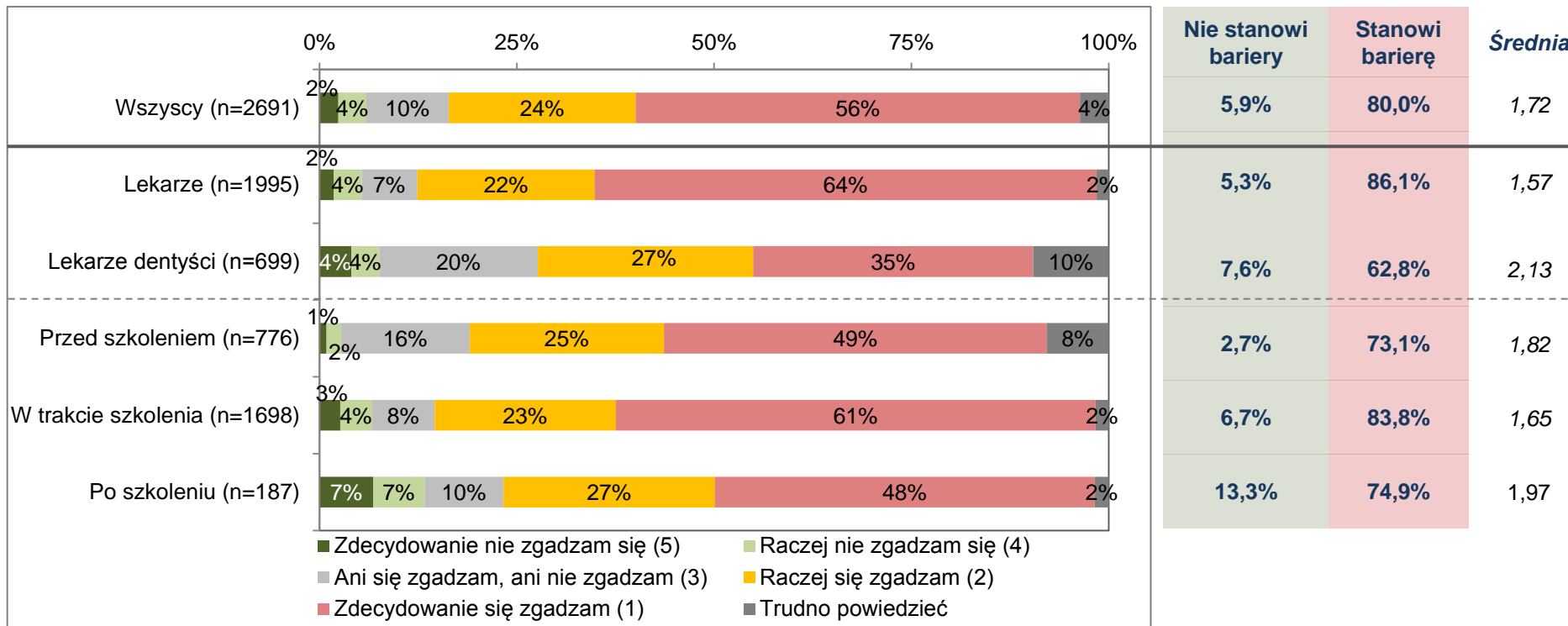
- Problemem jest odbywanie specjalizacji w trybie wolontariatu – taki pogląd wyraziło ośmiu z dziesięciu badanych (84,8%, z czego aż 74% zgodziło się zdecydowanie – był to najwyższy odsetek ocen skrajnych).
- Dodatkowa analiza pokazała, że wśród wolontariuszy odsetek osób potwierdzających, że tryb wolontariatu jest problemem był nieco niższy niż w całej próbie (77%, w tym 63% ocen zdecydowanych).
- Mimo, że odsetek osób odbywających szkolenie specjalizacyjne w trybie wolontariatu jest wyższy wśród lekarzy dentyistów (18,3% vs 1,2% wśród osób, które rozpoczęły albo skończyły szkolenie), ta grupa zawodowa wyraźnie rzadziej niż lekarze stwierdzała, że wolontariat stanowi problem (75,5% vs 87,9%).
- Wyniki w podziale na etap szkolenia pokazują, że najbardziej negatywne oceny wolontariatu wyraziły osoby szkolące się w innych trybach (po wyodrębnieniu wolontariuszy odsetek osób zgadzających się z opinią, że omawiany tryb jest problemem wzrasta do 86,7%).

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że **potrzeba podjęcia dodatkowej pracy w trakcie specjalizacji stanowi barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?**

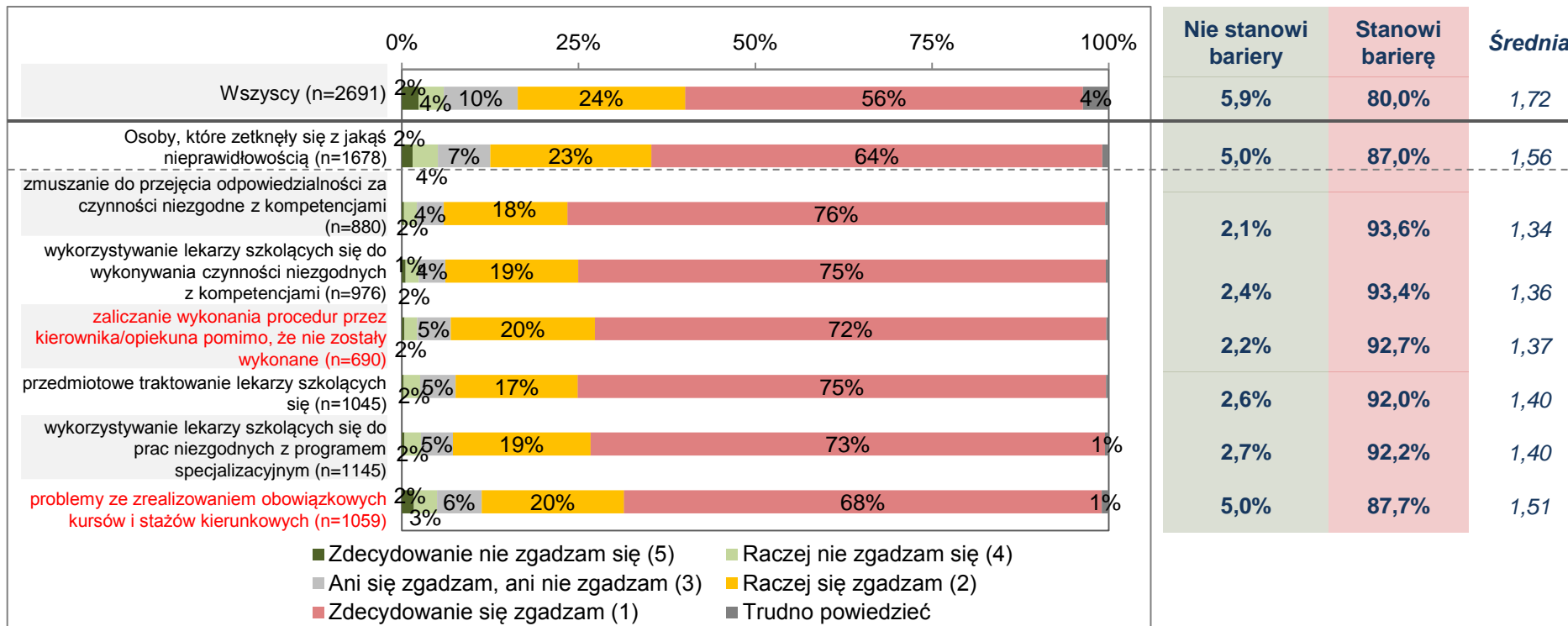
- Dziewięciu na dziesięciu badanych (89,4%) wyraziło opinię, że **potrzeba podjęcia dodatkowej pracy w trakcie specjalizacji stanowi problem w uzyskiwaniu tytułu specjalisty**. Jedyne pięciu na stu (4,6%) stwierdziło, że czynnik ten nie stanowi problemu.
- Wyniki w podziale na grupę zawodową, etap szkolenia, a także dodatkowa analiza ze względu na czas pracy w trakcie specjalizacji pokazują znaczną zbieżność poglądów, niezależnie od etapu odbywania specjalizacji i wykonywanego zawodu.

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że **nieprawidłowe praktyki w jednostce specjalizacyjnej wobec lekarzy szkolących się stanowią barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?** (1/2)

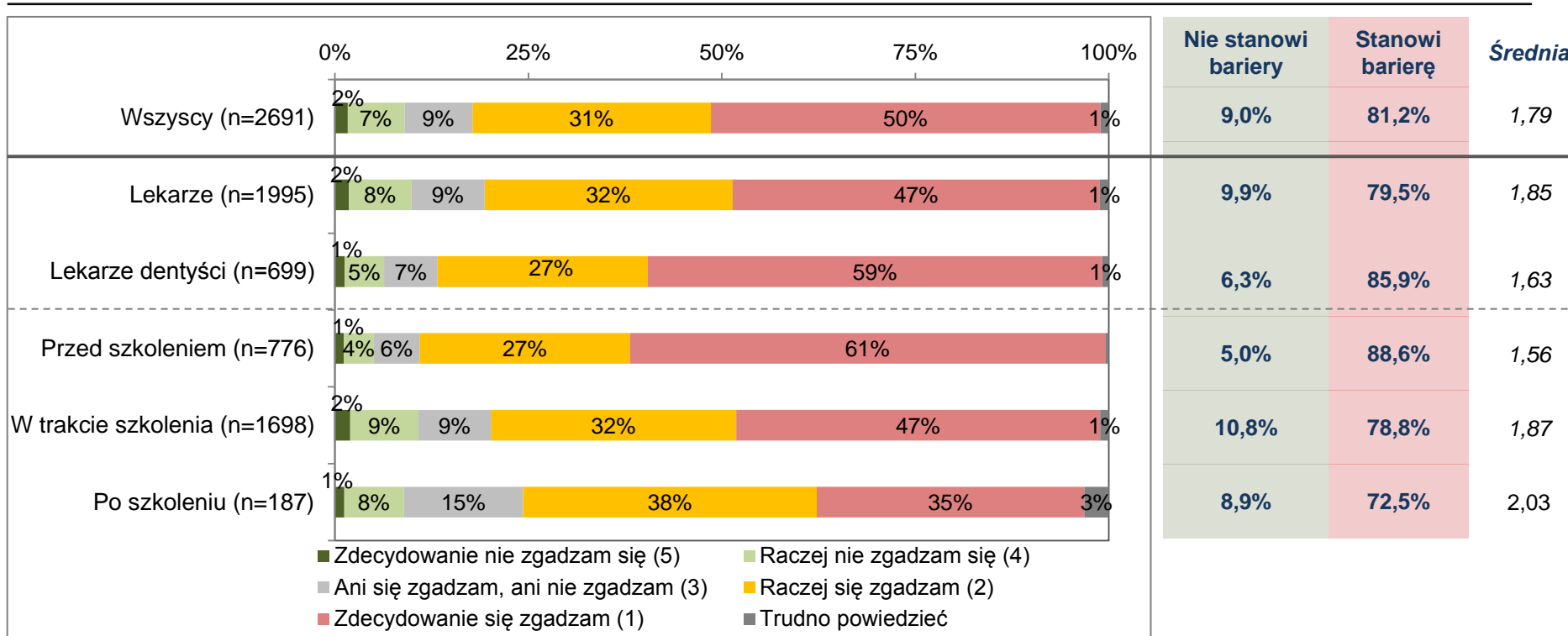
- Ośmiu na dziesięciu respondentów (80%) stwierdziło, że **nieprawidłowe praktyki w jednostce specjalizacyjnej wobec szkolących się lekarzy stanowią barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty**. Przeciwnego zdania było jedynie sześciu na stu badanych (5,9%).
- Lekarze wyraźnie częściej niż lekarze dentyści stwierdzali, że nieprawidłowe praktyki mogą stanowić barierę (86,1% vs 62,8%).
- Osoby odbywające szkolenie specjalizacyjne częściej niż inne osoby wskazywały omawiany czynnik jako barierę w uzyskaniu specjalizacji (83,8%, aż 61% w tej grupie udzieliło odpowiedzi zdecydowanie potwierdzającej).
- Znaczny odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” zarówno w grupie lekarzy dentystów, jak i wśród osób, które nie rozpoczęły szkolenia może wskazywać, że osoby te nie doświadczyły żadnych nieprawidłowości i dlatego dość trudno im było wyobrazić sobie czy, i do jakiego stopnia różne nieprawidłowości mogą być przeszkodą w uzyskaniu specjalizacji. Wyniki dodatkowej analizy, uwzględniającej doświadczenia respondentów zostały zaprezentowane na kolejnym slajdzie.

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że **nieprawidłowe praktyki w jednostce specjalizacyjnej wobec lekarzy szkolących się stanowią barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?** (2/2)

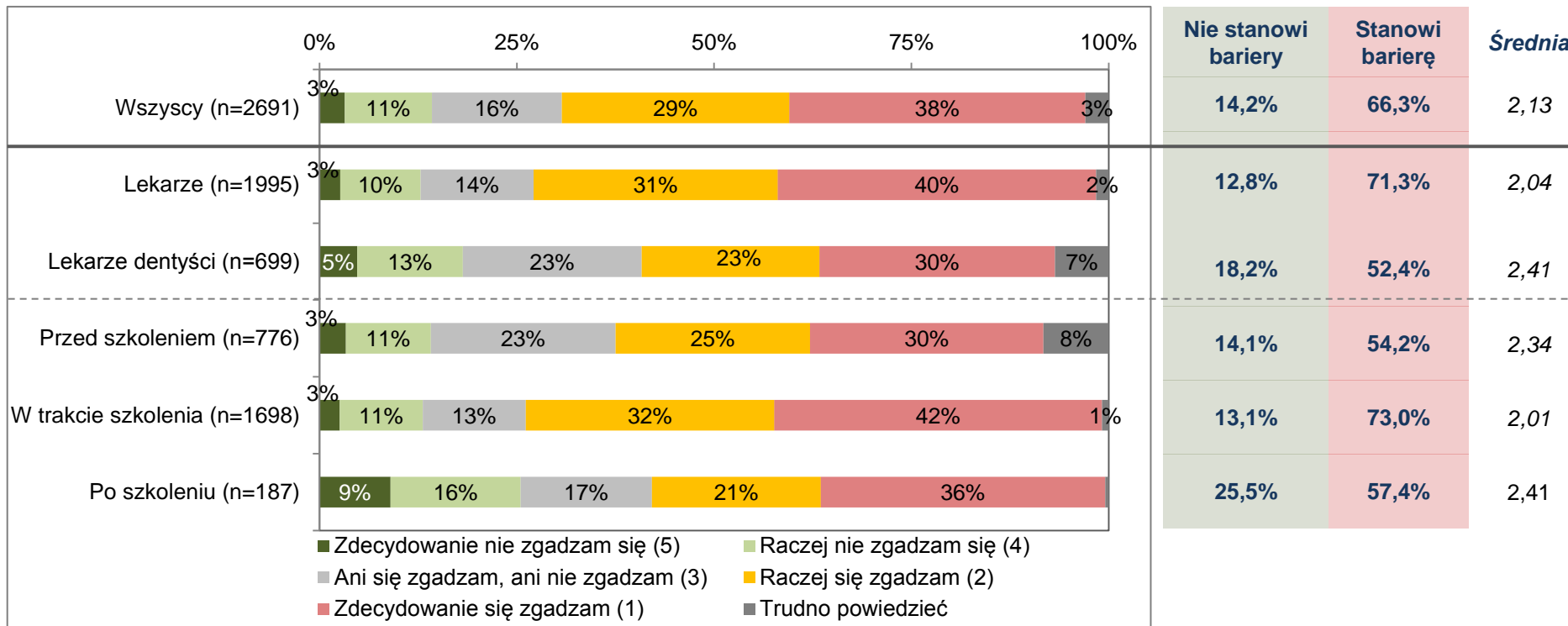
- Na powyższym wykresie zestawiono opinie wszystkich młodych lekarzy (n=2691), z tymi którzy w trakcie swojego szkolenia zetknęli się osobiście z jakąkolwiek nieprawidłowością (n=1678, czyli 89% respondentów będących w trakcie szkolenia lub po jego ukończeniu) oraz tych, którzy osobiście się zetknęli z konkretnymi nieprawidłowościami (liczby przy opisie poszczególnych nieprawidłowości na wykresie).
- Wyniki pokazują, że duża część osób stykała się z wymienionymi praktykami oraz że przekładało się to na ich percepcję nieprawidłowości tj. zdecydowanie większa część lekarzy, którzy się z nimi zetknęli uważała **nieprawidłowe praktyki w jednostce specjalizacyjnej za silną barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty.**

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że konieczność poszukiwania miejsca specjalizacji poza miejscem zamieszkania stanowi barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?

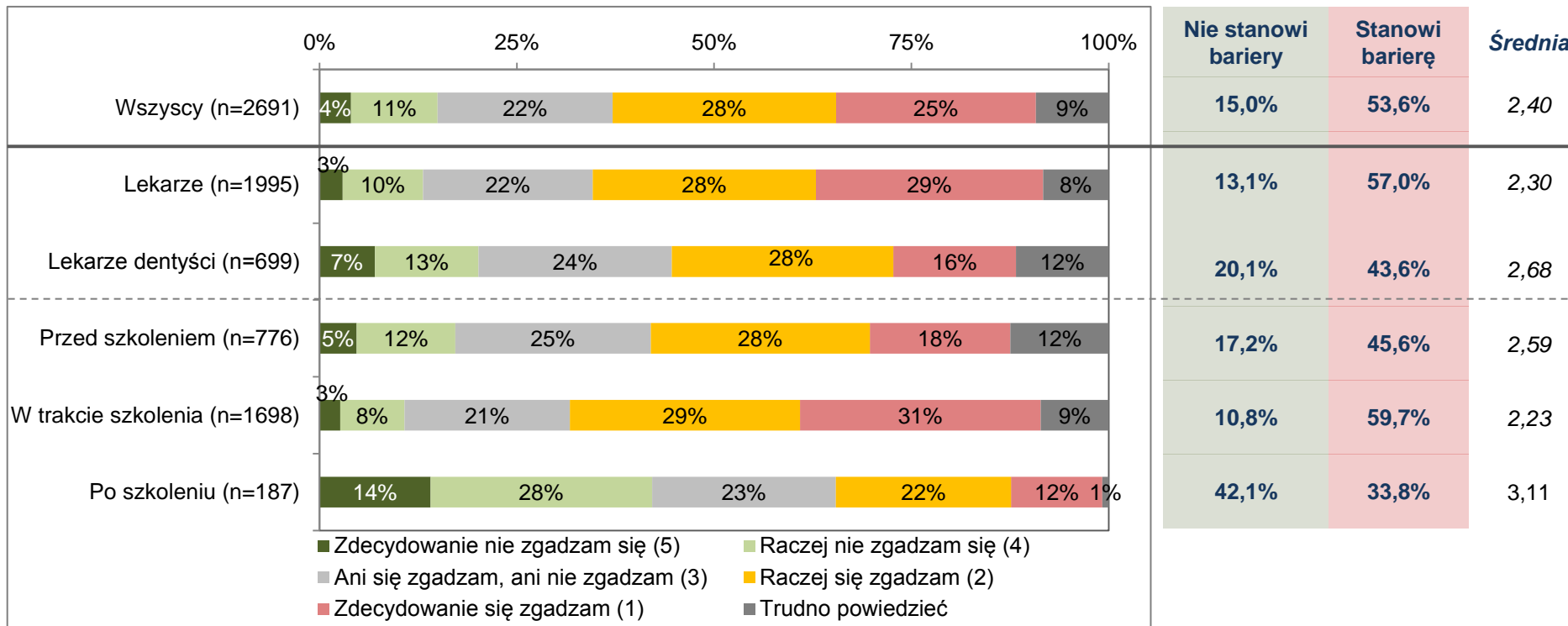
- Ośmiu na dziesięciu respondentów (81,2%) stwierdziło, że **konieczność poszukiwania miejsca specjalizacji poza miejscem zamieszkania stanowi barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty**. Przeciwnego zdania był co jedenasty badany (9%).
- Lekarze dentyści nieco częściej niż lekarze deklarowali, że omawiany czynnik stanowi dla nich barierę (85,9% vs 79,5%).
- Postrzeganie konieczności szukania miejsca do odbycia specjalizacji jako problemu jest dość wyraźnie skorelowane z etapem szkolenia, tj. barierę najsilniej odczuwają osoby, które nie rozpoczęły szkolenia (61% „zdecydowanie”), zaś najslabiej osoby z tytułem specjalisty (odpowiednio 35%).
- Dodatkowa analiza pokazała, że na postrzeganie problemu ma wpływ także miejsce zamieszkania. O ile wśród lekarzy mieszkających w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców omawiany czynnik jako barierę wskazało 76,6%, to wśród osób mieszkających na wsi lub w miastach do 100 tys. odsetek ten był większy o prawie 10 punktów procentowych (86,2%).

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że niezadowalający poziom kształcenia specjalizacyjnego stanowi problem w uzyskaniu tytułu specjalisty?

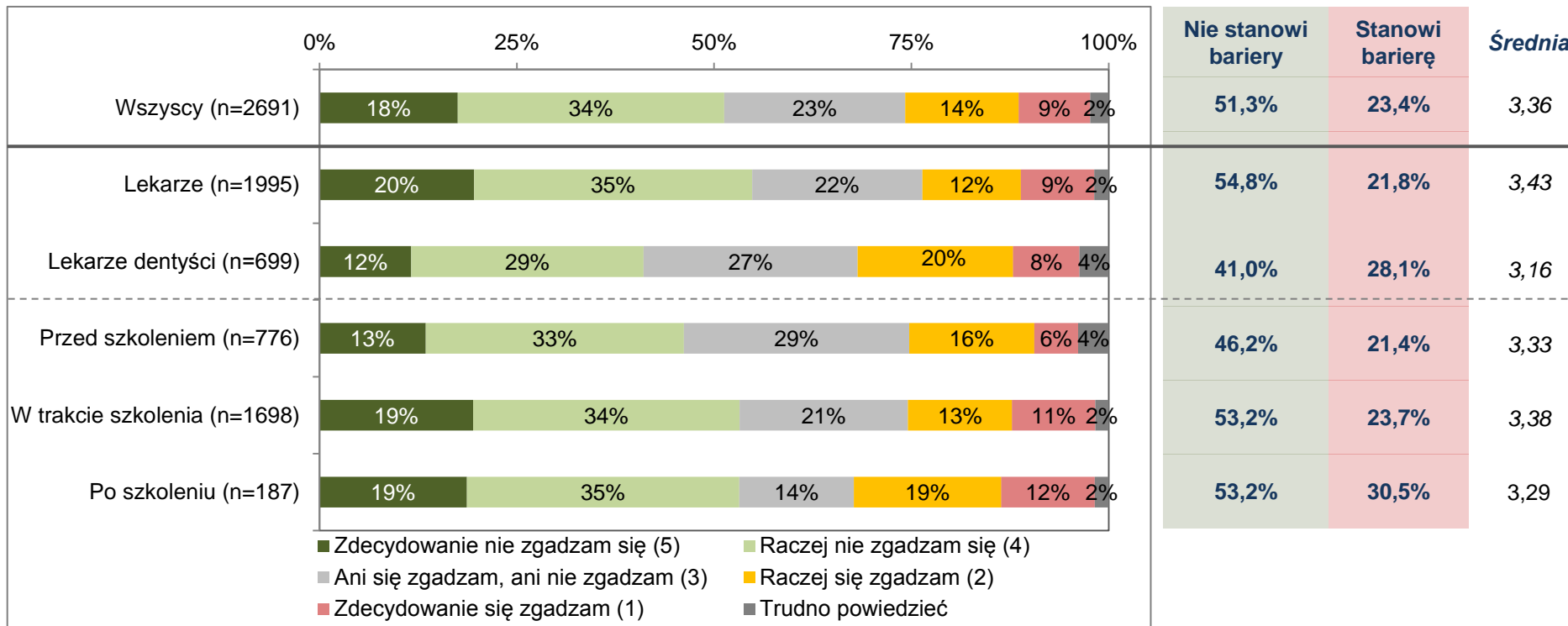
- **Niezadowalający poziom kształcenia specjalizacyjnego stanowi w kształceniu specjalizacyjnym zdaniem siedmiu z dziesięciu respondentów (66,3%).** Warto zauważyć, że o ile w przypadku przedstawionych wcześniej czynników odsetki odpowiedzi zdecydowanie klasyfikujących je jako bariery przekraczały 50%, to w przypadku poziomu kształcenia takiej odpowiedzi udzielił co trzeci respondent (38%), a **przeciwnego zdania była co siódma badana osoba (14,2%).**
- Postrzeganie niezadowalającego poziomu kształcenia jako problem było wyższe wśród lekarzy oraz osób będących w trakcie szkolenia specjalizacyjnego (w obu grupach siedmiu na dziesięciu badanych).
- Dodatkowa analiza pokazała, że wśród osób negatywnie oceniających **program** szkolenia specjalizacyjnego (patrz. cz. 3) aż dziewięciu na dziesięciu (89,2%) widziało **w poziomie** kształcenia problem (z czego aż 71% zdecydowanie się zgadzało, że jest to problem).

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że zbyt trudne egzaminy specjalizacyjne stanowią barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?

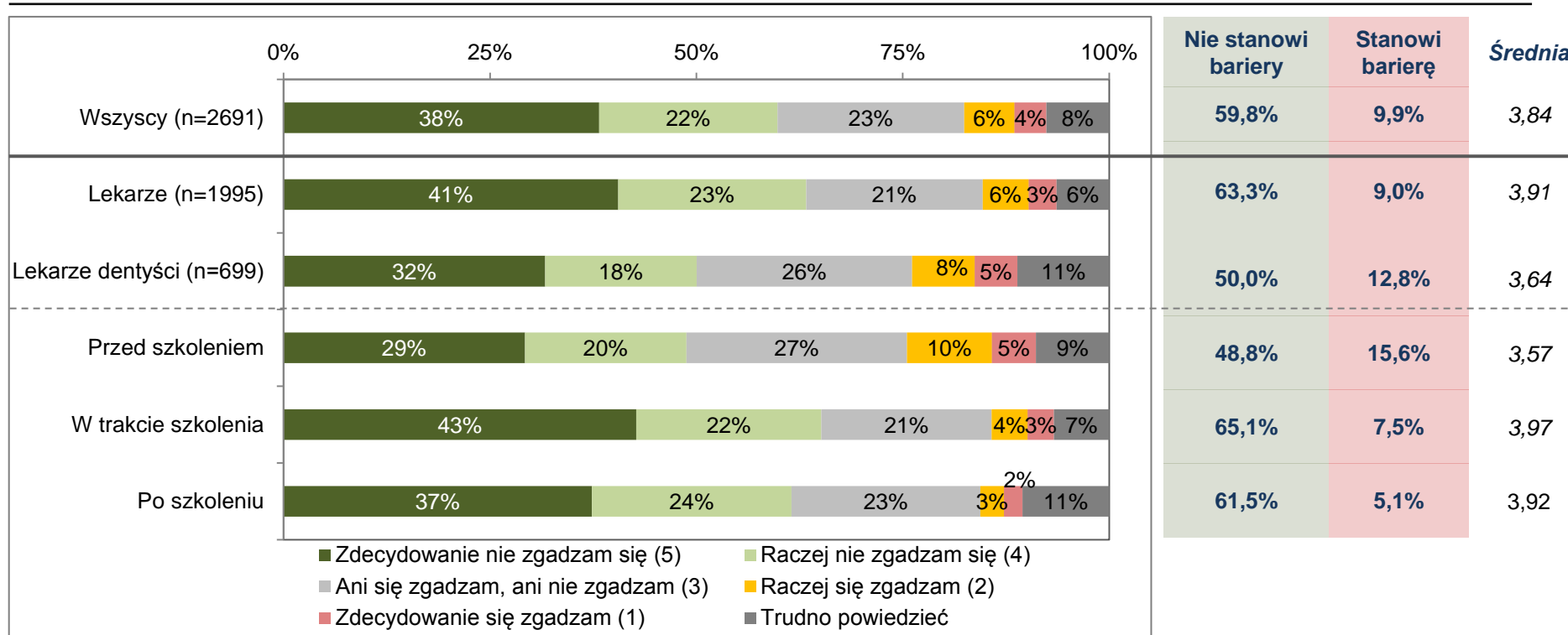
- Zdaniem co drugiego respondenta (53,6%) zbyt trudne egzaminy specjalizacyjne stanowią barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty. Co siódmy badany (15%) był przeciwnego zdania.
- Warto zauważyć, że opinie osób, które odbyły już szkolenie specjalizacyjne wyraźnie różnią się od opinii osób znajdujących się na wcześniejszych etapach szkolenia. Niemal co drugi badany posiadający już specjalizację (42,1%) stwierdził, że zbyt trudne egzaminy nie stanowią bariery w uzyskiwaniu tytułu specjalisty. Może to oznaczać, że skala problemu jest przeszacowana przez osoby, które nie ukończyły specjalizacji, a osobiste doświadczenie z egzaminami poprawia ich ocenę.

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że **zbyt długi czas trwania kształcenia specjalizacyjnego stanowi barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?**

- W opinii co drugiego respondenta (51,3%) **czas trwania kształcenia nie stanowi bariery** w uzyskaniu tytułu specjalisty. Jako barierę czynnik ten postrzegala co czwarta z badanych osób (23,4%).
- Najwyższy odsetek osób widzących w czasie trwania specjalizacji barierę był wśród osób, które odbyły już szkolenie. Niemniej, biorąc pod uwagę, że nawet w tej grupie jedynie co ósmy respondent (12%) wyraził przekonanie, że czas trwania specjalizacji zdecydowanie stanowi barierę, można przyjąć, że – zwłaszcza w porównaniu z omówionymi wcześniej kwestiami – czas trwania szkolenia nie stanowi dużego problemu na drodze do uzyskania tytułu specjalisty.

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza, że **odbywanie specjalizacji w trybie rezydentury stanowi barierę w uzyskaniu tytułu specjalisty?**

- Ponieważ większość badanych (59,8%) stwierdziła, że **odbywanie specjalizacji w trybie rezydentury nie stanowi bariery** na drodze do tytułu specjalisty, zaś przeciwnego zdania był jedynie co dziesiąty respondent (9,9%), można stwierdzić, że w opinii lekarzy również ten czynnik nie stanowi większej przeszkody w uzyskiwaniu tytułu specjalisty. Wniosek ten potwierdza opinia osób będących w trakcie szkolenia w trybie rezydentury (n=1450), wśród których ponad dwie trzecie (66,9%) stwierdziło, że ten tryb odbywania specjalizacji nie stanowi bariery w uzyskaniu specjalizacji.